

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
Освітня програма	36876 Захист і карантин рослин
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	202 Захист і карантин рослин

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36876
Назва ОП	Захист і карантин рослин
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	202 Захист і карантин рослин
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Коломієць Юлія Василівна, Медведєва Юлія Вікторівна, Бакуменко Ольга Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	16.11.2020 р. – 18.11.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://knau.kharkov.ua/uploads/lic/2020/202.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://knau.kharkov.ua/3193--obocha-programa-vzitu-ekspertnoyi-grupi-po-onp-202-zahist-karantin-roslin.html>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма (ОНП) «Захист і карантин рослин» за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» третього рівня вищої освіти (доктор філософії) у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва (ХНАУ) відповідає критеріям оцінювання якості вищої освіти, чинному законодавству та чинній Національній рамці кваліфікації, що є обов'язковою умовою для акредитації. Підготовка аспірантів за ОНП здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту». Структура та зміст ОНП відповідає вимогам в частині дотримання гуманітарної складової: <http://visit.news/ike2>. У здобувачів вищої освіти є можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, у тому числі й дослідницьку, зокрема через процедури вибору дисциплін, наукового керівника та напряму наукового дослідження. Проведена експертиза засвідчує, що обсяг ОНП та окремих її освітніх компонент (у кредитах ЄКТС) відповідають вимогам законодавства щодо навчального навантаження для третього рівня вищої освіти. Зміст і структурно-логічна схема ОНП дозволяє набувати програмних результатів, що відповідають спеціальності та рівню освіти. У ХНАУ створено рівні та прозорі умови вступу на навчання. Правила приймання на навчання за ОНП є чіткими та зрозумілими. ОНП «Захист і карантин рослин» відповідає принципу «академічної свободи». В університеті сформовано зрозумілі та прозорі процедури дотримання академічної доброчесності, що закріплено у відповідних нормативних документах, що дотримуються в освітньому процесі всіма його учасниками. Людські ресурси в цілому є достатніми. Освітнє середовище – достатньо комфортне. Залучені матеріальні ресурси, дозволяють досягти визначених програмних результатів навчання та реалізувати наукову складову ОНП. Внутрішня система забезпечення якості регламентована відповідними документами ЗВО. Прозорість і публічність діяльності ЗВО в цілому є достатньою для формування необхідного рівня довіри. Експертна група дійшла висновку, що ОНП «Захист і карантин рослин», загалом, відповідає наступним критеріям: проектування та цілі ОНП, доступ до ОНП і визнання результатів навчання, навчання і викладання за ОНП, людські ресурси, освітнє середовище та матеріальні ресурси, прозорість та публічність, навчання через дослідження. Значна увага приділяється освітньому середовищу та освітній, науковій, організаційній, соціальній, консультативній та інформаційній підтримці здобувачів освіти, а також прозорості, публічності та доступності інформації для здобувачів. Означені складові освітнього процесу за ОНП мають резерви для удосконалення.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Узагальнення сильних сторін та позитивних практик за ОНП 202 «Захист і карантин рослин», що акредитується наступне: - ХНАУ має належну локальну нормативну базу, яка стосується всієї освітньої діяльності за ОНП 202 «Захист і карантин рослин»; - ОНП третього (освітньо-наукового) рівня «Захист і карантин рослин» має виражений регіональний аспект і забезпечує підготовку фахівців, які отримують спеціалізовані уміння та навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем регіону за спеціальністю захисту та карантину рослин; - цілі програми сформульовані у відомостях самооцінювання (ВС) відповідають суспільній місії та стратегії ЗВО; - обов'язкові освітні компоненти за змістом мають безпосередній зв'язок зі спеціальністю або забезпечують набуття як загальних компетентностей – загальнонаукових і універсальних навичок дослідника, так і соціальних навичок; - навчання за ОНП сприяє соціальній активності та відповідальності здобувачів; - освітні компоненти ОНП спрямовані на досягнення запланованих програмних результатів. Матеріали щодо змісту освітніх компонентів представлені різним ступенем докладності – Силабуси, робочі програми, Каталог освітніх програм, що розміщено на сайті ЗВО. Таким чином забезпечується більша доступність для ознайомлення здобувачів; - правила прийому на навчання за ОНП прозорі, зрозумілі, без дискримінаційних ознак. На сайті є відповідна інформація щодо Правил приймання на навчання в аспірантуру; - у ЗВО здійснюється онлайн опитування здобувачів та паперове анкетування викладачів, роботодавців, випускників. Розроблено матрицю обов'язкових щорічних анкетувань (опитувань); - конкурсний добір НПП здійснюється прозоро, відповідно до нормативної бази законодавства України та внутрішньо університетської; - викладачам створено сприятливі умови для їх професійного розвитку, надається матеріальне та моральне заохочення; - до реалізації освітньої програми залучено науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь, вчене звання, кваліфікацію та наукові публікації за спеціальністю, що відповідає профілю та напряму освітніх компонентів; - вагому підтримку викладачам і здобувачам освіти у поєднанні навчання та досліджень забезпечує наукова бібліотека; - НПП підвищують свою кваліфікацію, в тому числі у закордонних установах, здійснюють необхідну для ефективного функціонування ОНП методичну та наукову роботу; - у ЗВО розроблена та функціонує система академічної доброчесності та приділяється належна увага внутрішньому забезпеченню якості вищої освіти; - для організації навчання активно використовується навчальна платформа Moodle та інші сучасні додатки, такі як ZOOM, Viber тощо; - ОНП орієнтована на високоякісну наукову діяльність здобувачів, що реалізується через роботу у лабораторіях, демонстраційних полях ЗВО, на базі профільних аграрних підприємств, відомих міжнародних компаній і співпрацю з науковими установами НААН.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Експертна група рекомендує оприлюднювати інформацію щодо врахування зауважень і побажань стейкхолдерів під час перегляду ОНП. Розширити впровадження міжнародного досвіду аналогічних освітніх програм. Удосконалити процедури вибору дисциплін на інституційному рівні, сформувати загальний каталог для всіх спеціальностей ЗВО, щоб надати здобувачам ширші можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Необхідно розробити дієвий механізм морального та/або матеріального заохочення гарантів ОП. Налагодити більш тісну співпрацю між студентським самоврядуванням та адміністрацією ЗВО, щодо участі в процедурах забезпечення якості освітнього процесу. Консолідувати зусилля усіх учасників освітнього процесу задля досягнення високого рівня культури якості освіти. Посилити роботу з інформування здобувачів про можливість визнання результатів

навчання, здобутих у неформальній і інформальній освіті, та в інших ЗВО. За доопрацювання робочих програм навчальних дисциплін звернути увагу на розширення та оновлення їх змісту, в першу чергу шляхом публікацій викладачів, що дозволить впровадити в навчальний процес власні практики в галузі знань. Керівництву ЗВО варто залучати роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять за ОНП на постійній основі. Розробити онлайн-анкети для зазначених категорій зацікавлених сторін, розмістити їх у відкритому доступі на офіційному веб-сайті ЗВО. Продовжити розробку та оприлюднення на офіційному вебсайті нормативних документів, щодо реалізації освітнього процесу в тому числі щодо політики та забезпечення умов для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами або порядок супроводу (надання допомоги) особам з особливими освітніми потребами під час навчання та відвідування ЗВО. Педагогічна практика за навчальним планом і змістом відомостей СО є відокремленою від освітнього процесу. Ця проблема є інституційною. Необхідно закріпити дану позицію у навчальному плані. Провести структурування сайту та оптимізацію інформації, яка стосується удосконалення змісту ОНП. Рекомендовано забезпечити повноцінний переклад україномовної версії веб-сайту ЗВО на англійську мову, що сприятиме процесу інтернаціоналізації.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою освітньо-наукової програми «Захист і карантин рослин», затвердженої у 2020 році (<https://cutt.ly/8g5ah3l>), є підготовка висококваліфікованих науковців і науково-педагогічних кадрів зі спеціальності «Захист і карантин рослин» шляхом здійснення наукових досліджень і отримання нових та/або практично спрямованих результатів, а також підготовки та захисту дисертаційної роботи. Цілі ОНП сформульовані у відомостях самооцінювання повною мірою відповідають місії ХНАУ (<https://cutt.ly/cg5anGQ>) та Стратегічному плану розвитку університету на 2016-2020 рр. (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/strategy2016_2020.pdf), зокрема п. 1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4.6, 2.7, 2.8, а також відображені у змісті ОНП (так і в ПРН). Проте формулювання висвітлені у вище зазначених документах є виключно правом ЗВО в межах його автономії. Надана у відомостях самооцінювання інформація про відповідність ОНП зазначеним документам, а також Положенню про факультет (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polpak.pdf>, <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polfzr.pdf>) та кафедру (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polkaf.pdf>, <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polkaffitopat.pdf>, <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polkazooentolit.pdf>) є достовірною. Під час зустрічі експертної групи з керівництвом і менеджментом ЗВО було підтверджено, що цілі ОНП «Захист і карантин рослин» корелюють зі Стратегією розвитку університету, яка знаходиться в процесі оновлення.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Позитивним моментом щодо організації освітнього процесу в ЗВО та безпосередньо на ОНП є проведення широкого спектру онлайн-опитування серед здобувачів, викладачів: «Опитування студентів щодо якості роботи об'єднаної ради студентського самоврядування ХНАУ» (<https://cutt.ly/Qg5sX11>); «Онлайн-опитування "Впровадження автономності Українських закладів вищої освіти в контексті Європейського досвіду університетської автономії" (науково-педагогічні працівники: <https://bit.ly/2Gtfnki>, студенти: <https://bit.ly/2VcjqGw>); «Тенденції розвитку технологій дистанційного навчання у закладах вищої освіти України» (<https://docs.google.com/forms/u/o/d/e/1FAIpQLSfzG46EiA7Bs1F8CIPj6k5q5zcJpZCaXMMHcflIoOhRLq-9A/closedform>); «Опитування для науково-педагогічних працівників» (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeMWlrLomiXpoeP5RTHuIB8SFP5sfPGBpGABUGsIRx1TtKlNg/closedform>); «Опитування Молодь та Наркотики соціальне опитування» (<https://survey.univd.edu.ua/index.php/875963>); «Інтернаціоналізація очима студентів» (<https://knau.kharkov.ua/3036-n-te-naconalzacja-ochima-studentv.html>); «Опитування щодо доступності до мережі Інтернет» (<https://cutt.ly/Og5s5zk>). Здобувачі мають можливість обговорювати питання за ОНП у рамках засідань Ради молодих учених та спеціалістів (<https://knau.kharkov.ua/rada-molodih-uchenih-ta-spezalstv.html>), під час засідань Ради здійснюється розгляд ОНП, тем дисертаційних досліджень аспірантів та інших складових освітнього процесу. Інтерв'ю зі стейкхолдерами засвідчили їх залучення до формулювання цілей і програмних результатів навчання за ОНП та готовність долучатися до її подальшого

удосконалення. Виявлення потреб стейкхолдерів і внесення ними пропозицій відбувалося шляхом участі у засіданнях кафедр фітопатології та кафедра зоології та ентомології ім. Б. М. Литвинова, зборів робочих груп, на яких вони вносили свої конкретні пропозиції з обґрунтуванням напрямів покращення освітнього процесу. Залучені до обговорення ОНП (протокол № 1 від 20 листопада 2019 р.) Петренко В.П. – д. с.-г. н., професор член-кореспондент НААН України, керівник відділу теоретичних досліджень в рослинництві та генетичних ресурсів рослин Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН України; Онищенко О.І. – к. с.-г. н., старший науковий співробітник, учений секретар Інституту овочівництва та баштанництва НААН України; інші роботодавці згідно протоколу; Мелені В.О. та Луханін І. В. – здобувачі третього рівня вищої освіти. Зворотний зв'язок із роботодавцями здійснюється на підставі проведення щорічних заходів – конференцій на базі ЗВО, круглих столів; договорів про співробітництво – досліджень відкритих джерел і опитувань під час засідання кафедри та робочих груп та анкетуванні в паперовій формі. За ОНП значна увага приділяється побажанням стейкхолдерів до НП за побажаннями роботодавців та здобувачів було введено ОК «Біологічні інвазії в агроecosистемах», що підтверджено під час проведення зустрічей.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Аналіз звіту про самооцінювання, контенту освітньо-наукової програми, результатів опитування стейкхолдерів під час інтерв'ювання дозволив встановити, що основними об'єктами управління, за якими здобувачі набувають компетенції, є об'єкти агропромислового комплексу, навчальні та наукові установи, які потужно розвивається в Україні та, зокрема, Харківській області, відповідно мають низку питань та проблем із захисту сільськогосподарських, лікарських, декоративних, культурних, лісових насаджень тощо від шкідливих організмів. Тому підготовка фахівців за ОНП має важливе значення для розвитку як агропромислового, так і освітньо-наукового комплексу регіону та країни в цілому. ЗВО комунікує з роботодавцями та випускниками стосовно відповідності підготовки, знань, навичок і умінь здобувачів освіти потребам ринку праці та проводить з ними консультації щодо змісту освіти (зміст освітніх компонентів). У формуванні змісту, ПРН та цілей ОНП брали участь представники провідних аграрних підприємств (Малина Г. В., Чоні С. В. – компанія Сингента) і наукових установ (Інституту овочівництва та баштанництва НААН України, Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН України). При створенні ОНП враховані галузеві і регіональні особливості Харківської області. Під час зустрічі з роботодавцями (які є випускниками ЗВО) було підтверджено високий рівень підготовки здобувачів факультету захисту рослин і наявність потреби у кваліфікованих наукових кадрах. У результаті опрацювання наданих ЗВО документів, матеріалів, а також проведення зустрічей, було встановлено, що під час формулювання цілей і програмних результатів навчання ОНП враховано тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, галузевий і регіональний контекст, досвід аналогічних українських (НУБіП, Житомирський НАУ, Вінницький НАУ, Полтавська державна аграрна академія, Уманський НУС тощо). Перейняття іноземного досвіду відбувається завдяки участі НПП та членів проектною групи ОНП у стажуваннях і освітньо-наукових заходах закордоном – <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/13.pdf>, <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/15.pdf>, <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/17.pdf>. На основі вивчення досвіду аналогічних ОП НПП отримали досвід застосування інноваційних методів навчання (контекстне навчання, імітаційне навчання, проблемне навчання, дистанційне навчання, модельне повне засвоєння знань), який було використано після повернення до ХНАУ.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

На цей час Стандарт вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 202 – Захист і карантин рослин відсутній. ПРН загалом відповідають дескрипторам НРК 8 рівня. ХНАУ розробляв ОНП згідно з проектом стандарту вищої освіти за третім (аспірантським) рівнем вищої освіти галуззю знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин», затвердженого науково-методичною підкомісією з аграрних наук та ветеринарії, спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» (протокол № 375 від 06 квітня 2016 року). ОНП «Захист і карантин рослин» містить загальні та фахові компетентності, що визначають специфіку підготовки аспірантів за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» і програмні результати навчання, які визначають те, що здобувач повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньо-наукової програми. Акценти ОНП «Захист і карантин рослин» зроблені на формування компетентностей дослідницького спрямування та додаткових результатів навчання для ефективної педагогічної діяльності. Проаналізувавши ОНП ЕГ простежує відповідність ПРН та загалом ОНП вимогам Національної рамки кваліфікацій (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#n2>) для третього (аспірантського) рівня вищої освіти за такими дескрипторами – знання, уміння, комунікація, відповідальність і автономність.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОНП «Захист і карантин рослин» має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та Стратегії ХНАУ. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання при формуванні ОНП визначалися з урахуванням позицій і потреб зацікавлених сторін (стейкхолдерів), із урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Програмні результати навчання ОНП «Захист і карантин рослин» відповідають вимогам 8 рівня Національної рамки кваліфікацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкою стороною є відсутність висвітленої інформації на офіційному вебсайті ЗВО щодо врахування зауважень і побажань стейкхолдерів під час перегляду ОНП. Врахування досвіду аналогічних освітніх програм міжнародних аналогічних програм має епізодичний характер лише під час проходження стажування НПП. Рекомендовано та доцільно у подальшій реалізації програми: розширити впровадження міжнародного досвіду аналогічних освітніх програм; оприлюднювати інформацію щодо врахування зауважень і побажань стейкхолдерів під час перегляду ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЗВО має чітко визначену стратегію реалізації ОНП третього рівня вищої освіти «Захист і карантин рослин», що відповідає його місії та стратегії. Регіональність ОНП пояснюється спрямованою науково-дослідною роботою аспірантів для розв'язання регіональних проблем в галузі. Компетентності передбачені ОНП сформульовані у відповідності дескрипторам 8 кваліфікаційного рівня НРК. Рекомендації надані експертною групою не є недоліками, вони є стимулом для підвищення активностей усіх учасників освітнього процесу за заданими напрямом. Оскільки це сприятиме систематичному аналізу і впровадження інноваційності для підвищення якості освітньої діяльності за ОНП та у цілому в ЗВО.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Термін навчання на освітньо-науковій програмі становить чотири роки. Обсяг освітньої складової ОНП 2016 р. і 2019 р. (відповідь 2 ЗВО на запит ЕГ – [blob:https://office.nau.gov.ua/56665c47-7897-4fa1-8dc6-309ec0969112](https://office.nau.gov.ua/blob:https://office.nau.gov.ua/56665c47-7897-4fa1-8dc6-309ec0969112)) складає 31 кредит ЄКТС, що в межах закону (30-60 кредитів ЄКТС) та визначено частиною 6, статті 5 Закону України «Про вищу освіту». ОК становлять 3-6 кредитів ЄКТС. Проаналізований НП і ОНП 2020 року (<https://cutt.ly/Ig5f8hc>) свідчить про те, що обсяг освітньої складової ОНП збільшився до 32 кредити ЄКТС, а обсяг окремих ОК складає 3-6 кредитів ЄКТС. Згідно з освітньо-науковою програмою 2019-2020 н.р., яка завантажена в акредитаційну систему, затверджена Вченою радою ХНАУ, зі змінами від 25.02.2020 р., протокол № 2. передбачено виділення компонент двох видів: обов'язкові компоненти (23 кредитів ЄКТС, 74,2 %) та компоненти вільного вибору студента – елективні (8 кредити ЄКТС, 25,8 %), що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження та рівня вищої освіти. ОНП 2020-2021 н.р. яка затверджена Вченою радою ХНАУ від 27.05.2020 р., протокол № 3. передбачено виділення компонент двох видів: обов'язкові компоненти (24 кредитів ЄКТС, 75,0 %) та компоненти вільного вибору студента – елективні (8 кредити ЄКТС, 25,0 %), що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження та рівня вищої освіти. Експертна група відмічає відповідність ОНП 2016 р., 2019 р. і 2020 р. пунктові 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, затверджений Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 р. та НКР. Експертна група відмічає, що стандарт вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» для третього (аспірантського) рівня відсутній, структура та зміст ОП відповідає Національній рамці кваліфікацій затвердженої Постановою КМ від 23 листопада 2011 р. № 1341 (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 509 від 12.06.2019; № 519 від 25.06.2020; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>) та вимогам в частині дотримання гуманітарної складової: <http://visit.news/ike2>.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

При аналізі ОНП «Захист і карантин рослин», затвердженої у 2016 році, експертною групою була відмічена відсутність таких змістовних блоків як «Структурно-логічна схема ОНП», «Форма атестації здобувачів», «Вимоги до СВЗЯВО», а також матриць відповідностей. ЕГ констатує, що на момент формування ОНП в 2016 р. не було чітких вимог до пунктів, які мають бути висвітлені в програмі. Проте при перегляді ОНП «Захист і карантин рослин» робочою групою були сформовані всі структурні елементи програми. ОНП 2019 р. і 2020 р. (<https://cutt.ly/Ig5f8hc>) являється структурованою і містить всі необхідні позиції та визначення (загальна інформація, мета, характеристика тощо). ОНП містить структурно-логічну схему і поділені на змістовні блоки, які розділені на цикл загальної та професійної підготовки. ЕГ за робочими програмами, які розміщені у вільному доступі на сайті аспірантури та завантажені в акредитаційну систему, через наявні у них визначені РН установила змістову логічність можливості сукупністю ОК досягти ПРН. Учасники фокус груп під час зустрічей зазначили, що Силабуси (<https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/26.pdf>) розроблено спрощено для легшого сприйняття здобувачами, а за необхідності можна звернутися до робочих навчальних програм (РНП). В ОНП 2019 р. певні ПРН забезпечуються суто за рахунок дисциплін вільного вибору. На захист розробників слід відзначити, що це є унікальним недоліком саме цієї ОНП, оскільки ПРН 10 (Володіти науковими досягненнями ЄС і світу в захисті і карантині рослин в обсязі необхідному, для проведення новітніх якісних наукових досліджень) та ПРН 11 (Використовувати сучасні наукові методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування шкідливих об'єктів агробіоценозів України, ЄС і світу) оскільки дані ПРН спрямовані на професійну підготовку здобувачів та вказують на позицію інтернаціоналізацію ОНП. Респонденти від проектної групи, групи забезпечення, здобувачів вказали, що дана позиція не одноразово обговорювалася проте, більшість учасників обговорень прийшли до висновку, що ці програмні результати ОНП хоч і досягаються вибірковими компонентами мають обов'язково демонструватися в ОНП і досягатися усіма вибірковими компонентами. Згідно з робочими програмами навчальних дисциплін, матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам ОНП «Захист і карантин рослин» 2020 року, обов'язкові ОК у сукупності дозволяють досягти всіх заявлених ПРН. Експертна група зазначає, що кожна окрема ОК забезпечує 2-6 ПРН. Елективні компоненти (<https://cutt.ly/dg5hp2g>) дозволяють поглибити фахові знання та наближені безпосередньо до тематики досліджень здобувачів (<https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/1.pdf>). ОНП орієнтована на високоякісну наукову діяльність здобувачів, що реалізується через роботу у лабораторіях, демонстраційних полях ЗВО, на базі профільних аграрних підприємств, відомих міжнародних компаній і співпрацю з науковими установами НААН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП повною мірою відповідає предметній області спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» із галузі знань – 20 «Аграрні науки та продовольство» згідно з Постановою Кабінету Міністрів України щодо переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, від 29 квітня 2015 р. № 266. Основним фокусом ОНП «Захист і карантин рослин» третього рівня вищої освіти є – дослідження закономірностей і розроблення науково-практичних основ, методів і підходів щодо: - процесів, що відбуваються в посівах і насадженнях сільськогосподарських, плодкових і лісових рослин; - фундаментальних та прикладних проблем створення, функціонування, селекції, впливу на довкілля сільськогосподарських рослин, технологій їх вирощування, сівозмін, засобів захисту рослин від шкідливих організмів; - проведення фітосанітарного моніторингу посівів сільськогосподарських культур та контролю і управління чисельністю і розвитком шкідливих і корисних організмів в агробіоценозах, використання фітосанітарної дії різноманітних сівозмін, застосування стійких і толерантних до шкідливих організмів сортів і гібридів сільськогосподарських культур, біологічних і екологічно безпечних фітофармакологічних засобів захисту з урахуванням охорони навколишнього середовища, Підтримання інноваційних способів збереження механізмів саморегуляції та охорони навколишнього середовища. Систематизація і математичне експериментально-аналітичних показників щодо: - управління шкідливими організмами при сучасних системах землеробства; - створення науково-обґрунтованих екологічно збалансованих систем фітосанітарного моніторингу, захисних та карантинних заходів; - використання дистанційних методів прогнозування у сільському господарстві; - технологій вирощування сільськогосподарських рослин; - технологій раціонального обробітку ґрунту та догляду за сільськогосподарськими рослинами; - підвищення продуктивності сільськогосподарських рослин та якості сільськогосподарської продукції. Аналіз на відповідність предметній області спеціальності свідчить, що перелік обов'язкових і вибіркових компонентів ОНП (https://knau.kharkov.ua/nd_fzr_as.html) дозволяє здобувачеві вищої освіти набути компетентностей та досягти результатів навчання відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій для третього рівня вищої освіти (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

У ХНАУ вибір навчальних дисциплін відбувається відповідно до статті 62 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 року, пункт 15. У ЗВО сформована необхідна нормативна база, що є підґрунтям формування індивідуальної освітньої траєкторії в здобувачів вищої освіти, зокрема: «Положення про організацію освітнього

процесу в ХНАУ» (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>), «Положення про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору здобувачами в ХНАУ» (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polpvvd.pdf>), «Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ХНАУ» (<https://cutt.ly/Ig5hc5v>) та інших нормативних документів ЗВО (<https://knau.kharkov.ua/npb.html>). Крім того, здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок вибіркових дисциплін, вибору наукового керівника та теми дисертаційного дослідження. На вебсайті ЗВО, вкладці «Відділ аспірантури та докторантури» міститься каталог нормативних та вибіркових дисциплін за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» (https://knau.kharkov.ua/nd_fzr_as.html). Структура ОНП передбачає можливість для індивідуальної траєкторії здобувача: відповідно до навчальних планів 2019 та 2020 рр. (плани додаються в акредитаційній системі). ЕГ зафіксовано порівняно невеликий перелік рекомендованих вибіркових дисциплін для здобувачів третього рівня вищої освіти, що пропонує кафедра (Технологія прогнозування масового розмноження шкідників лісових насаджень і полезахисних смуг, Новітній асортимент засобів захисту рослин від хвороб, Теорія і технологія прогнозування і прийняття рішень у захисті і карантині рослин, Патогенність збудників хвороб рослин в агроценозах). Фактично чинна на момент проведення експертизи система забезпечує можливість вільного вибору здобувачами вибіркових дисциплін, що було підтверджено як під час інтерв'ювання керівництва, академічного персоналу, так і на зустрічі зі здобувачами вищої освіти. Експертній групі було надано приклади заяв здобувачів на вибір освітніх компонентів (<https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/10.pdf>) та Індивідуальний план підготовки аспіранта (<https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/2.pdf> ; <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/3.pdf>). Кількість і різноманітність дисциплін, запропонованих для вибору здобувачам бажано розширити та удосконалити процедури вибору дисциплін на інституційному рівні, сформувати загальноуніверситетський каталог, щоб надати здобувачам ширші можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Освітньою програмою та навчальним планом передбачено практичну підготовку, що є невід'ємною та обов'язковою складовою підготовки фахівців вищої освіти. Проведення науково-педагогічної практики здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про науково-педагогічну практику здобувачів третього рівня освіти ХНАУ ім. В.В. Докучаєва» (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Про%20науково_педагог%20практику%20аспірантів.pdf), відповідно до якого загальний обсяг практики становить 3 кредити ЄКТС (90 годин) у шостому-восьмому семестрах навчання. Хоча науково-педагогічна практика визначається в кредитах ЄКТС, до загальної кількості кредитів ЄКТС навчального плану вона не входить, в примітці плану зазначається, що це обов'язкова складова освітнього процесу. Експертною групою було з'ясовано, що після проходження науково-педагогічної практики ЗО здійснюють її захист на профільній кафедрі, проводять відкрите заняття, готують звіт-довідку і дана позиція фіксується в індивідуальному плані аспіранта. Експертній групі було надано приклад індивідуального плану де зазначено проходження науково-педагогічної практики та роз'яснено процедуру його захисту (<https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/2.pdf>; <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/3.pdf> ; <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/18.pdf>) Зміст практики формується в результаті співпраці аспіранта з науковим керівником. По закінченню практичної підготовки аспірант звітується на засіданні кафедри та на раді факультету, наукові керівники надають характеристики ЗО в яких оцінюють роботу здобувачів. У результаті проведених зустрічей зі стейкхолдерами встановлено, що процедура проходження практики забезпечена методичними рекомендаціями й є зрозумілою для аспірантів та керівників практик. Здобувачі мають можливість проходження науково-педагогічної практики з дисциплін переважно першого рівня вищої освіти (дотичних до теми дисертаційних досліджень).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У відомостях про самооцінювання вказано, що соціальні навички (soft skills) за ОНП формуються в результаті вивчення дисциплін – філософія, педагогіка вищої школи, управління інтелектуальною власністю, які передбачають формуванню та розвитку комунікативних, соціально-психологічних та логістичних компетентностей. Ці дисципліни забезпечують досягнення програмних результатів навчання, які стосуються: - участі в підготовці здобувачів та в просвітницькій діяльності серед населення для формування в них широкого екологічного мислення і свідомості, ставлення до природи як унікальної цінності; - розробці та реалізації екологічно-безпечних систем захисту сільськогосподарських культур від шкідливих організмів з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної доцільності; - проектування адаптованих систем землеробства для господарств різних форм власності та їх впровадження; - надання консалтингової допомоги з питань захисту і карантину рослин та інноваційних технологій в агрономії. Здобувачі набувають навичок soft skills за участі в наукових гуртках: «Фітопатологічний гурток кафедри фітопатології», керівник Батова О.М., ст. викладач кафедри фітопатології (ЗО – Луханін І.В., Поєдинцева А.А.); «Ентомологічний гурток кафедри зоології та ентомології ім. Б. М. Литвинова», керівник Філагов М. О. (ЗО – Молчанова О.А., Меленті В.О.) дана інформація завантажена до акредитаційної системи., наукових об'єднаннях (Відповідь ЗВО «1. спеціалізовані вчені ради ...» на запит ЕГ), культурних заходів: з'їздів, міжнародних і всеукраїнських конференцій, виставок, олімпіад, святкування народних свят, що формує в них організаторські і соціальні навички. Під час співбесіди зі здобувачами вищої освіти було виявлено, що вони здатні до комунікації,

чітко формують та доносять власні думки. ХНАУ залучає ЗО до міжнародних і всеукраїнських заходів, наприклад: Міжнар. наук.-практ. конф. факультету захисту рослин Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва; V Всеукраїнської конференції молодих науковців. Сучасні проблеми природничих наук. Жупінська К.Ю. Ніжин; Підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького складу і здобувачів наукових ступенів, Харків; The 8th International conference – Science and society, Accent Graphics Communications & Publishing, Hamilton, Canada; Scientific Collection «InterConf», USA: EnDeavours Publisher та ін. (<https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/1.pdf>). Розвитку soft skills сприяє підготовка наукових публікацій ЗО (<https://knau.kharkov.ua/seryi-vsnika.html> ; <https://ru.calameo.com/accounts/4566307>). Набуттю soft skills здобувачами за ОНП сприяють форми та методи навчання: експерименти (управлінські та комунікативні навички); участь у конференціях, тренінгах, семінарах форумах, виставках, майстер-класах (адаптивність, розвиток навичок ділової комунікації, вдосконалення аналітичних здібностей); захист звітів (про виконання індивідуального плану, практично підготовки) (критичне мислення) тощо.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

З огляду на відсутність професійного стандарту зміст ОНП «Захист і карантин рослин» спрямований на формування компетентностей і результатів навчання згідно з вимогами до 8 рівня Національної рамки класифікацій.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до п. 6 «Положення про організацію освітнього процесу в ХНАУ» (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvprog.pdf>), затвердженого 27 травня 2020 р. (№ 236), обсяг часу, що відведений для аудиторного навантаження орієнтовно становить до 1/3 від кредиту ЄКТС та кількість годин на самостійну роботу до 2/3 кредиту ЄКТС. Перелік обов'язкових дисциплін (максимум – 75% від загального обсягу кредитів ЄКТС), перелік вибіркових дисциплін має становити не менше 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС. Навчальні дисципліни і практики плануються, як правило, в обсязі трьох і більше кредитів ЄКТС. У НП 2019 р. (завантаженого в акредитаційну систему) передбачає 31 кредити ЄКТС – 930 год., із них обсяг аудиторної роботи здобувачів вищої освіти становить 336 год., а обсяг самостійної роботи студентів становить 594 год. Під час спілкування експертної комісії зі студентами виявлено рівномірне навантаження, що забезпечує досягнення цілей і ПРН, а також відсутність скарг на надмірне аудиторне навантаження та нестачу часу на самостійну роботу.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За освітньо-науковою програмою «Захист і карантин рослин» підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою наразі не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів ОНП «Захист і карантин рослин» відповідає вимогам законодавства. Зміст ОНП має чітку структуру, обумовлену структурно-логічною схемою; дає змогу досягти заявлених цілей і результатів навчання. ОНП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти та набуття ними соціальних навичок (soft skills). Експертна група відмітила, що регулярно за ОНП «Захист і карантин рослин» відбувається удосконалення навчальних планів з врахуванням рекомендацій стейкхолдерів та забезпеченням можливості вільного вибору дисциплін аспірантами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Деякі робочі програми дисциплін містять застарілу рекомендовану літературу, тому ЕГ за доопрацювання робочих програм навчальних дисциплін звернути увагу на розширення та оновлення їх змісту, в першу чергу шляхом публікацій викладачів, що дозволить впровадити в навчальний процес власні практики в галузі знань. Рекомендовано розширити каталог елективних дисциплін за ОНП Захист і карантин рослин. Удосконалити процедури вибору дисциплін на інституційному рівні, сформувати загальний каталог для всіх спеціальностей ЗВО, щоб надати здобувачам ширші можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Педагогічна

практика за навчальним планом і змістом відомостей СО є відокремленою від освітнього процесу. Ця проблема є інституційною. Необхідно закріпити дану позицію у навчальному плані.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зміст та структурно-логічна схема ОП дозволяє набувати програмних результатів, що відповідають спеціальності та рівню освіти. Виявлені слабкі сторони мають формальний характер і вимагають відповідного врахування рекомендацій шляхом перегляду навчального плану, ОНП, робочих програм. Процедура вільного вибору дисциплін реалізується, проте потребує розширення переліку вибіркових компонентів, у тому числі шляхом загальноуніверситетських дисциплін. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв у генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОНП «Захист і карантин рослин» Критерію 2 (з незначними недоліками).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими та оприлюднені на офіційному вебсайті ХНАУ у вкладці «Абітурієнту→Вступна кампанія 2020» (<https://knau.kharkov.ua/vstupnik.html>) та «Відділ аспірантури та докторантури» (<https://knau.kharkov.ua/asprantura.html>) Інформація, викладена у відповідному розділі сайту ЗВО, є загальнодоступною та зрозумілою. Обсяг інформації є вичерпним (від вузькоспрямованого консультування до матеріалів фахових вступних випробувань). ОНП реалізується в рамках спеціальності 202 «Захист і карантин рослин», програму фахового вступного випробування розробляють гарант за участю членів проектної групи та групи забезпечення спеціальності та затверджують у встановленому порядку. Програми вступних випробувань щорічно переглядаються та оновлюються (<https://knau.kharkov.ua/uploads/vstup/2020/asp/202.pdf>, <https://knau.kharkov.ua/uploads/vstup/2020/asp/202i.pdf>). Вступ на навчання здійснюється на основі наявності у вступника освітнього ступеня «Магістр» або «Спеціаліст» та вступних іспитів. Правила прийому достатньою мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло, що було підтверджено під час зустрічей зі здобувачами. Дискримінаційних обмежень чи привілеїв не виявлено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Зарахування на ОНП здійснюється відповідно до «Правил прийому на навчання до ХНАУ» зі змінами від 31.08.2020 (<https://cutt.ly/Ng5kAfy>), Правила прийому на навчання до аспірантури і докторантури у ХНАУ у 2020 році (додаток 5) <https://cutt.ly/og5kSol>. Правила прийому у ЗВО чіткі та зрозумілі. Програми вступних випробувань за ОНП «Захист і карантин рослин» щорічно оновлюється та розміщуються на офіційному сайті ХНАУ. Вступні випробування включають вступний іспит зі спеціальності (<https://knau.kharkov.ua/uploads/vstup/2020/asp/202.pdf>) та іноземної мови (<https://knau.kharkov.ua/uploads/vstup/2020/asp/202i.pdf>), що відповідає освітньо-науковій програмі «Захист і карантин рослин». Розроблені гарантом і групою забезпечення завдання повністю узгоджено зі специфікою ОНП «Захист і карантин рослин». Враховуються такі основні компоненти: епіфітотіологія, фізіологічні зміни в живих організмах від застосування пестицидів, логістика і комунікації в захисті рослин, ентомологічні методи експериментальних досліджень, карантинні шкідливі організми, методологія та організація наукових досліджень у захисті рослин, зовнішній і внутрішній карантин рослин, управління чисельністю комах-фітофагів. Знання та вміння, продемонстровані вступниками до аспірантури на вступних випробуваннях зі спеціальності, наукові здобутки на базовому рівню вищої освіти (магістр, спеціаліст) та наукові інтереси майбутніх здобувачів враховуються групою забезпечення спеціальності при призначенні наукового керівника, з метою досягнення змістовного зв'язку між інтересами здобувача та наукового керівника. На основі отриманої інформації від здобувачів і НПП можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за освітньою програмою в цілому враховують її особливості.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання

кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

• У ХНАУ визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Така діяльність здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті» (<https://cutt.ly/wg5kK4l>), «Положення про академічні свободи учасників освітнього процесу в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва» (<https://cutt.ly/Tg5kZCF>), «Положення про академічну мобільність» (<https://cutt.ly/jg5kCIY>), «Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ХНАУ» (<https://cutt.ly/rg5kBT1>), ПОЛОЖЕННЯ про проведення практики та стажування здобувачів ХНАУ закордоном (<https://cutt.ly/yg5kMxA>). Проте результати роботи у фокус-групах під час проведення акредитаційної експертизи, інформація відомостей самооцінювання засвідчує, що під час реалізації ОНП «Захист і карантин рослин» вказані Положення не застосовувались.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюються Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (<https://cutt.ly/Dg5k8io>), яке являється чітким та зрозумілим. Під час акредитаційної експертизи було з'ясовано, що практики застосування вказаних правил на ОНП «Захист і карантин рослин» не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОНП «Захист і карантин рослин» і визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній, інформальній освіті, регламентуються низкою положень, які представлені на офіційному вебсайті ЗВО. Процедури вступу є чіткими, зрозумілими та прозорими, враховують особливості ОП, і є такими, що забезпечують доступ до навчання на третьому рівні за неупередженим конкурсом, що підтверджено в ході дистанційного онлайн візиту експертної групи та розміщеною інформацією на вебсторінці ХНАУ «Відділ аспірантури та докторантури».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Експертна група прийшла до висновку, що доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання загалом відповідає критерію В. Варто посилити роботу з інформування здобувачів про можливість визнання результатів навчання, здобутих у неформальній і інформальній освіті, та в інших ЗВО. Дані практики на ОНП не застосовувалися.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП «Захист і карантин рослин» має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2 (правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, а також враховують особливості програми), проте недостатньо узгоджена за підкритеріями 3.3, 3.4 (низький рівень поінформованості здобувачів про можливість визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО та неформальній освіті). Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв у генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОНП «Захист і карантин рослин» Критерію 3 (з незначними недоліками).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання в Харківському національному аграрному університеті імені В.В. Докучаєва на ОНП «Захист і карантин рослин» спрямовано на досягнення конкретних програмних результатів. Навчання здійснюється за очною та заочною формами навчання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва (наказ №393 від 20.06.2018 р.). (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polosvproc.pdf>) Для досягнення програмних результатів навчання проводяться лекції, практичні заняття, передбачається самостійна робота здобувачів (51-60%), використовуються активні, розвиваючі, дослідні, пошукові підходи, застосовується вирішення педагогічних, ситуативних задач, проведення круглих столів, рольових і ділових ігор, проведення польових експериментів на дослідному полі. Для підвищення ефективності навчання доступне електронне середовище освітнього процесу Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва на платформі Moodle (<http://moodle.knau.kharkov.ua/>). Академічна свобода реалізується можливістю самостійного вибору наукового керівника, теми дисертаційного дослідження, а також при виборі навчальних дисциплін, керуються Положенням про академічну свободу учасників освітнього процесу в Харківському національному аграрному університеті ім. В. В. Докучаєва (наказ №728 від 9.10.2019 р.). Під час онлайн зустрічі із здобувачами третього рівня освіти було встановлено, що при виникненні проблемних питань, вони вільні у висловленні та відстоюванні власної думки та інтересів. Критерії та методи оцінювання, форми контрольних заходів оприлюднюються заздалегідь здобувачам вищої освіти для всіх дисциплін. Для забезпечення студентоцентрованого підходу під час вибору форм та методів навчання, використовуються опитування здобувачів вищої освіти, яке відбувається двічі на рік. Результати анкетування задоволеності здобувачів організацією навчального процесу та викладацькою діяльністю надходять безпосередньо проректору з науково-педагогічної та виховної роботи, які враховуються при конкурсному відборі викладачів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Освітній процес в ХНАУ здійснюється згідно до Закону України «Про вищу освіту» та Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва (наказ №393 від 20.06.2018 р.). (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polosvproc.pdf>). Для здобувачів на сайті ХНАУ розміщується своєчасна, легкодоступна інформація про цілі, зміст та програмні результати навчання ОНП, Робочі програми навчальних дисциплін, силабуси, конспекти лекцій, методичні рекомендації розміщені на сайті і в електронному середовищі на платформі Moodle. Терміни та час проведення різних видів навчальної роботи регламентуються: графіками освітнього процесу <https://knau.kharkov.ua/asprantura.html>, розкладами занять <http://roz.knau.kharkov.ua/>.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ХНАУ забезпечує поєднання навчання і досліджень. На випускових кафедрах фітопатології і зоології та ентомології ім. Б. М. Литвинова функціонують навчальні лабораторії, наявне Навчально-науково-виробничий центр «Дослідне поле», де проводяться лабораторні заняття, навчальні практики, наукові дослідження. Здобувачі ОНП (Поєдинцева А.А., Синявін А.В., Молчанова О.А., Васильєв С.В.) [blob:https://office.naqa.gov.ua/67b2935c-d979-4234-9c27-740fb8ec1dof](https://office.naqa.gov.ua/67b2935c-d979-4234-9c27-740fb8ec1dof) беруть участь у виконанні наукових ініціативних тематик кафедр. Здобувачі приймають участь у роботі наукових гуртків - фітопатологічний гурток (керівник Батова О.М.), ентомологічний гурток (керівник Філатов М. О.) [blob:https://office.naqa.gov.ua/1ff7f75e-53b5-42ae-9f2c-ed4bab9265b5](https://office.naqa.gov.ua/1ff7f75e-53b5-42ae-9f2c-ed4bab9265b5). В рамках договорів про співпрацю проводяться наукової дослідження на базі імунітету рослин до хвороб та шкідників Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН України завідувач лабораторії Кучеренко Є.Ю. Результати наукових досліджень здобувачами публікуються в наукових виданнях ХНАУ – вісник ХНАУ (серія Фітопатологія та ентомологія) <https://knau.kharkov.ua/vfn20184.html>, наукових конференціях. На факультеті сформовані наукові школи Аверіна В.Г. «Порівняльно-екологічний підхід при дослідженнях динаміки популяцій», Страхова Т.Д. «Проблеми імунітету рослин до шкідливих організмів і розробка сучасних екологічно орієнтованих систем захисту сільськогосподарських культур», Мігуліна О.О. «Проблеми динаміки популяцій шкідливих організмів», Литвинова Б.М. «Екологічно орієнтована система захисту плодів насаджень від шкідників», Білецького Є.М. «Проблема багаторічного прогнозування масових розмножень шкідливих комах», до існування яких залучено здобувачів. [blob:https://office.naqa.gov.ua/9d7f3b09-f05e-48cf-8e51-acefae7b7ac9](https://office.naqa.gov.ua/9d7f3b09-f05e-48cf-8e51-acefae7b7ac9). У ХНАУ проводиться щорічний конкурс «Кращий молодий науковець» <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polkmn.pdf>.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ХНАУ <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>, Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ХНАУ <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polzyo.pdf>, Положення щодо розробки силябусу навчальної дисципліни в ХНАУ <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Положення%20щодо%20силябусу.pdf> силябуси навчальної дисципліни щорічно оновлюють. Силябуси разом з програмою та робочою програмою навчальної дисципліни затверджують на засіданні кафедри за участі гаранта, стейкхолдерів, здобувачів, розглядається навчально-методичною комісією факультету та затверджується рішенням вченої ради факультету, розміщують на офіційному веб-сайті ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, зберігають на кафедрах у роздрукованому вигляді та надають здобувачам у кінці семестру, який передує семестру вивчення навчальної дисципліни. Викладачі, які забезпечують ОНП, видають навчальні підручники <https://knau.kharkov.ua/fitopatalogiya.html>, навчально методичні рекомендації <https://knau.kharkov.ua/kafedra-zoologientomol.html>, приймають участь в наукових тематиках кафедри, всеукраїнських і міжнародних конференціях, публікують статті. За розгляду силябусів рекомендовано для деяких навчальних дисциплін поновити джерела основної і додаткової літератури. Оптимізувати процес оновлення змісту навчальних дисциплін, зокрема завдяки включенню результатів досліджень викладачів, що дозволить впровадити в навчальний процес власні практики.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У ХНАУ інтеграцію університету до міжнародного науково-освітнього простору координує Інститут міжнародної освіти і та підвищення кваліфікації. Між університетом і Поморською Академією в Слупську підписано угоду про академічний обмін, підписано меморандуми з Варшавським університетом наук про життя, Єреванським державним університетом <https://knau.kharkov.ua/unistate.html>. Здобувачі та НПП мають доступ до міжнародних баз даних Web of Science, Scopus. Під час спілкування із здобувачами, НПП та адміністрацією було встановлено, що вони проінформовані про можливість академічної мобільності, програми міжнародного обміну та участь в міжнародних проєктах. Здобувачі ОНП Поєдинцева А., Наконечна Ю. проходили міжнародне стажування в Чеському університеті природничих наук у Празі <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/15.pdf>. Відмічена участь НПП і здобувачів у міжнародних конференціях.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

В ХНАУ достатній рівень інформованості здобувачів вищої освіти третього рівня щодо освітнього процесу. Здобувачам ОНП своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Форми і методи навчання забезпечують досягнення представлених у освітньо-науковій програмі цілей та програмних результатів навчання і відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Здобувачі вищої освіти мають можливість розвивати необхідні компетентності та займатися науковою роботою завдяки участі у наукових гуртках, наукових школах і конференціях. Проходить робота з інтернаціоналізації університету в міжнародний освітній простір.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Робочі програми деяких дисциплін мають застарілий контент не зважаючи на щорічне їх оновлення. Здобувачі вищої освіти за ОНП не приймають активної участі у програмах академічного обміну. Рекомендовано для деяких навчальних дисциплін поновити джерела основної і додаткової літератури. Оптимізувати процес оновлення змісту навчальних дисциплін, зокрема завдяки включенню результатів досліджень викладачів, що дозволить впровадити в навчальний процес власні практики. Активізувати участь НПП і здобувачів у міжнародних проєктах, грантах.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Навчання і викладання за освітньо-науковою програмою «Захист і карантин рослин» сприяє досягненню заявлених у ОНП цілей та програмних результатів навчання. Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам

студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Аспірантам своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, які НПП щорічно оновлюють. На ОНП «Захист і карантин рослин» відбувається поєднання навчання і досліджень з урахуванням стратегії інтернаціоналізації ЗВО. Виходячи з викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, критерій 4 знаходиться на достатньому рівні. Проте, враховуючи надані рекомендації ЕГ рівень відповідності навчання і викладання за освітньою програмою – В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому. Система контрольних заходів передбачає кількісні та якісні критерії оцінювання. Форми контрольних заходів в рамках поточного та підсумкового контролю є чіткими та зрозумілими, заздалегідь оприлюдненими. Поточний контроль проводиться під час практичних занять у формі усного опитування або письмового контролю; модульний контроль – після закінчення вивчення змістового модуля у формі контрольної роботи, тестування, виконання розрахункового або розрахунково-графічного завдання; підсумковий контроль – по закінченню вивчення курсу шляхом проведення заліку або іспиту. Інформацію про методи та форми контролю наведено в сила бусах (https://knau.kharkov.ua/nd_fzr_as.html), що є доступною для ознайомлення на офіційному вебсайті. Інтерв'ювання фокус-груп підтвердило, що форми та зміст поточного контролю, розподіл балів між окремими заходами контролю та завданнями в межах одного заходу доводяться до відома здобувачів НПП на початку семестру. Також інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачі отримують на початку вивчення навчальних дисциплін від викладачів, що підтверджено під час спілкування з фокус-групами. Атестація аспірантів проводиться два рази на рік (проміжна, річна), здійснюється в усній формі з представленням результатів виконання індивідуального плану наукової роботи. обов'язковим є звітування аспірантів на засіданні кафедри, відділу, лабораторії чи іншого підрозділу (наукової установи), який уповноважений Вченою радою. На засіданні Вченої ради факультету розглядаються звіти аспірантів і приймаються рішення щодо їх затвердження, що засвідчено в індивідуальних планах здобувачів та під час зустрічей зі здобувачами та науковими керівниками. Також проводиться приймання польових дослідів за наказом ректора, результати заслуховуються на засіданні Вченої ради факультету. Інформацію було підтверджено під час інтерв'ювання в різних фокус-групах (зі здобувачами третього рівня вищої освіти, НПП). У результаті аналізу табл. з відомостей СО та робочих програм експертна група дійшла висновку, що в цілому критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення результатів навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт відсутній.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів в вільному доступі на сайті університету і відображені в наступних документах «Положенням про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ХНАУ ім. В. В. Докучаєва»; «Положенням про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору здобувачами у ХНАУ ім. В. В. Докучаєва»; «Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності і якості вищої освіти в ХНАУ ім. В. В. Докучаєва»; «Положенням про екзамен та заліки в ХНАУ ім. В. В. Докучаєва»; «Положенням про оцінювання знань здобувачами вищої освіти у ХНАУ ім. В. В. Докучаєва» <https://knau.kharkov.ua/npb.html>. Під час співбесіди зі здобувачами вищої освіти встановлено, що вони обізнані про процедуру оскарження результатів контрольних заходів. При опитуванні було встановлено, що таких випадків у здобувачів не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність

(насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Здобувачі ознайомлені з політикою, стандартами і процедурами дотримання академічної доброчесності, які представлені «Кодекс академічної доброчесності ХНАУ ім. В. В. Докучаєва» (режим доступу: <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/cad2017.pdf>); «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності і якості вищої освіти в ХНАУ ім. В. В. Докучаєва» (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polozyo.pdf>); «Положення про перевірку наукових, навчальних, науково-методичних та дипломних робіт на академічний плагіат» (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/plagiat.pdf>). В університеті перевірка на плагіат відбувається за використання програми «Unicheck» <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/23.pdf> та «StrikePlagiarism». Всі кваліфікаційні роботи проходять процедуру рецензування, як і статті для наукових видань. Під час співбесіди було встановлено, що в університеті здобувачі знають про академічну доброчесність, приймали участь в науковому стажуванні для освітян “Академічна доброчесність”, Варшава, 02-12.12.2019 р. <https://knau.kharkov.ua/2856-naukove-stazhuvannja-dlja-osvtjan-akademchna-dobrochesnst-varshava-02-12122019-r.html>.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Поточні та підсумкові контрольні заходи мають чітке та зрозуміле формулювання. Чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що оголошуються НПП на першому занятті. Стандарти, процедури і політика дотримання академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу. У ЗВО діє офіційна система перевірки робіт на доброчесність за допомогою офіційних систем «Unicheck» та «StrikePlagiarism». Дієва система забезпечення академічної доброчесності, реалізована через включення відповідних тем у навчальні дисципліни, просвітницьку діяльність, внутрішню нормативно-правову базу і відповідні програми для виявлення академічного плагіату.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Здобувачі третього рівня вищої освіти та представники студентського самоврядування не активно цікавляться нормативним забезпеченням освітнього процесу за ОНП Захист і карантин рослин. Рекомендовано популяризувати серед здобувачів нормативні положення, які стосуються освітнього процесу. Налагодити більш тісну співпрацю між студентським самоврядуванням та адміністрацією ЗВО, щодо участі в процедурах забезпечення якості освітнього процесу. Консолідувати зусилля усіх учасників освітнього процесу задля досягнення високого рівня культури якості освіти (систематичне проведення керівництвом ЗВО круглих столів/нарад, щодо забезпечення якості освіти із залученням представників студентського самоврядування).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Аналізуючи рівень відповідності критерію 5, контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність експертна група оцінювала кожен з цих елементів окремо з наступним синтезом спільної оцінки за критерієм. Зрештою експертна група прийшла до рівня відповідності «В», враховуючи вагу позитивних практик серед контрольних заходів і оцінювання здобувачів порівняно з недоліками виявленими у обізнаності здобувачів питань, які в детально висвітлені в нормативній документації. Експертна група була запевнена всіма респондентами про неприпустимість порушення академічної доброчесності як за ОНП «Захист і карантин рослин», так і загалом у ЗВО.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Згідно з інформацією отриманою під час відеоконференції щодо професійної та наукової активності викладачів, які забезпечують викладання на ОНП «Захист і карантин рослин», відмічено професіоналізм і володіння методиками практичного викладання дисциплін. Встановлено, що НПП відповідають дисциплінам, які викладають, що забезпечує досягнення визначених освітньо-науковою програмою цілей та програмних результатів навчання <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/12.pdf>. Наукове керівництво аспірантами здійснюють 5 кандидатів та 2 доктори наук, які працюють на 2 профільних кафедрах. Усі НПП регулярно проходять підвищення кваліфікації у відповідності до «Положення про підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних і науково-педагогічних працівників Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва» (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/pol_pro_pidv_kvalifik.pdf). Інформація щодо підвищення кваліфікації НПП засвідчена під час зустрічей з академічною спільнотою та підтверджена відповідним пакетом документів, наданих експертній групі <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/13.pdf>.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У ХНАУ проходить відповідна процедура конкурсного добору викладачів згідно «Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (<https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/11.pdf>) Положення містять правила та процедуру відбору НПП та вимоги до компетентності осіб, які обираються на вакантні посади. Положення передбачає достатньо широкі кваліфікаційні вимоги до конкурсантів. Діє прозора та чітка процедура проходження конкурсу на заміщення вакантних посад. При спілкуванні із НПП встановлено, що інформація щодо конкурсного добору оприлюднюється завчасно в засобах масової інформації. Рівень викладачів оцінюється за допомогою рейтингу згідно «Положення про рейтингову систему оцінювання науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів» (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2019/polrocsp.pdf>). На сайті університету розміщено результати рейтингового оцінювання НПП https://knau.kharkov.ua/rating_pvs.html. Система рейтингування науково-педагогічних працівників спрямована на преміювання за кращі показники у науковій і викладацькій діяльності.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час організації та реалізації освітнього процесу університет тісно співпрацює з роботодавцями, активно залучає їх до рецензування освітньо-наукової програми. Викладачам кафедр і аспірантам надається можливість проведення наукових досліджень на базі підприємств, установ та організаціями, що засвідчено укладеними договорами про співпрацю <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/8.pdf>. До розробки ОНП залучено стейхолдерів Твердохліб С.М., заступник начальника управління Держпродспоживслужби, Онищенко О.І., к.с.-г.н., учений секретар Інституту овочівництва і баштанництва НААН України, Малина Г.В., к.с.-г.н., керівник групи технічної підтримки насіння олійних культур компанії «Сингента», Чоні С.В., к.с.-г.н., технічний менеджер з підтримки й розвитку протруйників компанії «Сингента», Кучеренко Є.Ю., к.с.-г.н., завідувач лабораторії імунітету рослин до хвороб та шкідників Інституту рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН України, Скрильчик Ю.С., к.с.-г.н., старший науковий співробітник лабораторії лісу УкрНДІЛГА імені Г.М. Висоцького, Поєдинцева А.А., здобувач, Наконечна Ю.О., здобувач. Зазначений факт підтвердився при он-лайн зустрічі з даними стейхолдерами, де вони засвідчили факти співпраці та їх участі в освітньому процесі, а також бажання вносити пропозиції на покращення ОНП відповідно до сучасних стратегій розвитку агропромислового комплексу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

За он-лайн зустрічі із НПП було встановлено, що до викладання на ОНП «Захист і карантин рослин» було залучено доктора сільськогосподарських наук, професора Мешкову В. Л., завідувача лабораторії захисту лісу УкрНДІЛГА ім. Г. М. Висоцького. Було зазначено участь стейхолдерів в круглих столах, наукових конференціях, які проходили на базі університету і установ. Бажано б було активізувати наукову і практичну діяльність ширшим залученням до реалізації освітнього процесу роботодавців для проведення лекцій, семінарів, практичних робіт. Бажано було б розглянути можливість створення на факультеті Ради роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ХНАУ сприяє постійному підвищенню кваліфікації НПП у сфері їх професійних та наукових інтересів і забезпечує умови для професійного розвитку співробітників. В ЗВО існує чіткий регламент і графік підвищення кваліфікації, розроблено «Положення про підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних і науково-педагогічних працівників» https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/pol_pro_pidv_kvalifik.pdf Інформація про програми

підвищення кваліфікації та науково-педагогічне стажування НПП, у т.ч. за кордоном розміщена на офіційному сайті університету на сторінці Інституту міжнародної освіти та підвищення кваліфікації (<https://knau.kharkov.ua/nstitut-pslyadiplomnoyi-osvti.html>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Розвиток викладацької майстерності стимулюється згідно Положення про рейтингову систему оцінювання науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2019/polrocsp.pdf> Згідно рейтингової системи 10 НПП з найвищим балом отримують дві премії в розмірі посадового окладу, наступні 10 НПП отримують одну премію в розмірі посадового окладу. В університеті проводиться офіційне відзначення та вшанування особистих заслуг НПП згідно Положення про присвоєння звання «Професор Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва», «Доцент Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва» та «Почесний професор» <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polpvzprdcnt.pdf>

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

У ХНАУ система розвитку педагогічної майстерності включає моральне та професійне заохочення. Процедура добору викладачів є прозорими та публічними. ЗВО має дієву систему рейтингування науково-педагогічного персоналу та преміювання (матеріальне та моральне) викладацького складу до розвитку професійної майстерності. У ЗВО налагоджена система професійного розвитку викладачів через програми підвищення кваліфікації та участь у програмах мобільності викладачів та науковців, а також у фахових міжнародних програмах з підвищення кваліфікації науковців. Рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів відповідає цілям та програмним результатам навчання. Готовність роботодавців долучитися до участі у навчальному процесі за ОНП на взаємовигідних з університетом умовах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

На ОНП залучення роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять за ОНП носить епізодичний характер. Гаранти ОП не отримують матеріального заохочення за виконання додаткового навантаження обов'язків гаранта. Рекомендується сприяти залученню роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять за ОНП на постійній основі. Організувати систему морального та/або матеріального заохочення гарантів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація НПП, задіяних до реалізації ОНП «Захист і карантин рослин», забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання. Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою і дозволяє забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму та успішної реалізації ОНП. До організації та реалізації освітнього процесу на ОНП епізодично долучаються роботодавці, професіонали-практики, експерти галузі. В університеті налагоджена системи професійного розвитку викладачів та стимулювання розвитку викладацької майстерності. Відповідно до проведеного оцінювання підкритеріїв критерію 6 «Людські ресурси», які забезпечують реалізацію освітнього процесу на ОНП «Захист і карантин рослин» знаходиться на достатньому рівні. Експертна група дійшла висновку, що ОНП за критерієм 6 відповідає рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЗВО являє собою окреме студентське містечко, в якому розташовані навчальні корпуси, бібліотека, лабораторії, дослідні поля та об'єкти соціальної інфраструктури (<https://cutt.ly/ShenbZV>). Фонд бібліотеки налічує понад 611 тисяч примірників, серед яких навчально-методичні і періодичні видання, дисертації, рідкісні видання тощо (<https://cutt.ly/fhwe7MO>). Працює електронний каталог видань, що дозволяє здобувачам у дистанційному режимі отримати доступ до навчального-методичного забезпечення (<https://cutt.ly/1hwcNYq>). Під час фокус-груп директор бібліотеки С. О. Довгалюк розповіла про щорічну передплату ЗВО 11 періодичних наукових видань, організацію роботи бібліотеки під час карантину у дистанційному режимі через електронний каталог. Позитивною практикою є діяльність єдиного читацького квитка, що дає доступ до інших бібліотек м. Харків. Досить активною щодо навчально-методичного забезпечення є діяльність кафедр, які відповідають за реалізацію ОНП. Зокрема, співробітниками кафедри фітопатології (<https://cutt.ly/1hwmX1>) і кафедри зоології та ентомології ім. Б. М. Литвинова (<https://cutt.ly/MhwmP43>) за 2000-2020 рр. підготовлено десятки профільних навчально-методичних видань: словників, посібників, довідників та інших. Для реалізації ОНП факультет має комп'ютерні класи, навчальні аудиторії, лабораторії із сучасним обладнанням, дослідні поля, бібліотеку. У навчальних аудиторіях наявні схематичні та інші демонстраційні матеріали, колекції рослинних і тваринних зразків, мікроскопи (<https://cutt.ly/7hwWnha>). Додатково факультет тісно співпрацює з освітньо-науковими установами (ХНУ імені В. Н. Каразіна, УкрНДЛІГА, Інститутом рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН) та профільними аграрними підприємствами (Сингента та інші), які надають доступ до своєї матеріально-технічної бази. Під час фокус-груп співробітники ЗВО, здобувачі і представники від роботодавців підтвердили наявність налагодженої співпраці ЗВО з іншими освітньо-науковими установами та підприємствами; розповіли про дослідження, які виконують здобувачі у рамках цієї співпраці. Таким чином, матеріально-технічна база та інші об'єкти інфраструктури ЗВО дозволяють гарантувати реалізацію ОНП у повному обсязі. Наявність співпраці з іншими закладами освіти, науковими установами і підприємствами м. Харків значно розширює можливість здобувачів ОНП для проведення досліджень.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Для реалізації освітньо-наукового процесу ЗВО, факультет і випускаючі кафедри забезпечені необхідними матеріально-технічними та інформаційними ресурсами у повному обсязі: бібліотека, навчальні аудиторії, лабораторії, комп'ютерні класи, дослідні поля тощо (<https://cutt.ly/7hwWnha>). Під час фокус-груп співробітники ЗВО і здобувачі підтвердили наявність необхідної матеріально-технічної бази для навчання, викладацької та наукової діяльності за ОНП; безкоштовний доступ до матеріально-технічної бази та інформаційних ресурсів ЗВО, включаючи доступ до інтернет-мережі. Ректор ЗВО О. В. Ульяновченко розповів про закладення коштів до щорічного бюджету на оновлення матеріально-технічної бази, зокрема придбання необхідних реактивів для проведення досліджень.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час фокус-груп гарант ОНП О. В. Туренко, представники адміністрації ЗВО і факультету розповіли про наявність у лабораторіях, навчальних аудиторіях та інших приміщеннях ЗВО вогнегасників, засобів індивідуального захисту, плану евакуації. При огляді матеріально-технічної бази ЕГ у відео-режимі були представлені приміщення ЗВО, обладнані вогнегасниками (<https://cutt.ly/7hwWnha>). У кожному структурному підрозділі призначено відповідальну особу за охорону праці (<https://cutt.ly/GheuBVr>). Викладачі розповіли про обов'язкове проведення інструктажів з охорони праці перед початком практичних та лабораторних занять ЗВО має необхідні ресурси і об'єкти інфраструктури для дозвілля, задоволення соціальних та інших потреб здобувачів: актовий зал, бібліотека, комп'ютерні класи із безкоштовним доступом до інтернет-мережі, студентські їдальні і кафе, гуртожитки, спортивний зал, парк тощо (<https://cutt.ly/7hwWnha>). Учасники фокус-груп підтвердили наявність зазначених ресурсів і об'єктів інфраструктури, розповіли про роботу медичної служби і психолога. Також створені необхідні умови для осіб з особливими освітніми потребами (детальна характеристика наведена у Критерії 7, Підкритерії 5). Таким чином, освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя і здоров'я здобувачів; дозволяє задовольнити їх соціальні, освітньо-наукові та інші потреби.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня, організаційна, інформаційна та консультативна підтримка реалізована через безпосередню комунікацію здобувачів із представниками адміністрації ЗВО, відділом аспірантури, викладачами і науковими керівниками; функціонал офіційного веб-сайту ЗВО. Зокрема, на веб-сайті ЗВО розміщено розклад занять, нормативно-правову базу тощо (<https://knau.kharkov.ua>). Веб-сайт ЗВО містить сторінки, адаптовані для кожного структурного підрозділу. У розділі відділу аспірантури розміщено навчальний план, перелік дисциплін і силабуси до них, програми вступних іспитів, інформацію про вартість навчання, правила прийому та інша інформація для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня (<https://knau.kharkov.ua/asprantura.html>). Веб-сайт бібліотеки ЗВО містить електронний каталог видань; інформацію про бібліотечний фонд, періодичні видання і міжнародні наукометричні бази (<http://lib.knau.kharkov.ua>). Аналіз розділу новин на веб-сайті ЗВО свідчить про наявність постійного

інформування здобувачів і співробітників про наукові конференції, семінари, гранти, програми академічної мобільності тощо. Консультативну підтримку здобувачів також забезпечує психолог (<https://cutt.ly/fhesciXZ>). Під час фокус-груп викладачі, здобувачі та їх наукові керівники підтвердили наявність активної взаємної комунікації. Викладачі на початку вивчення дисциплін повідомляють здобувачів про критерії оцінювання та інші складові освітньо-наукового процесу за ОНП. Здобувачі розповіли, що найбільш зручним для отримання інформації є веб-сайт ЗВО, на якому розміщені необхідні матеріали. Соціальна підтримка здобувачів реалізована через надання місць у гуртожитках (<https://cutt.ly/ohevuwf>), матеріальну допомогу від профкому, медичне обслуговування і психологічну допомогу. Учасники фокус-груп розповіли про можливість отримати матеріальну допомогу за потреби, зокрема на лікування; допомогу в отриманні санітарно-курортного відпочинку; наявність на території ЗВО зон відпочинку, студентських їдальнь, безкоштовного доступу до інтернет-мережі тощо. У ході спілкування із здобувачами ЕГ відзначила задоволеність освітньо-науковим процесом, комунікацією із викладачами, інформаційним наповненням веб-сайту ЗВО. Таким чином, ЗВО забезпечує надання здобувачам необхідної соціальної, інформаційної, організаційної, консультативної та освітньої підтримки у повному обсязі.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Для реалізації права на освіту осіб з особливими потребами у ЗВО діє «Порядок супроводу і надання допомоги особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення» (<https://cutt.ly/nhenwBp>). На території ЗВО розташовані пандуси, ліфти та інші об'єкти інфраструктури для зручності переміщення осіб з особливими потребами (<https://cutt.ly/ehebGf7>). Учасники фокус-груп підтвердили створення ЗВО умов для осіб з особливими потребами і повідомили, що на даний момент за ОНП таких здобувачів немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій регламентовані «Положенням про уповноважену комісію з питань запобігання та виявлення корупції, урегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією, запобігання та виявлення фактів недоброчинності, хабарництва, порушень правил поведінки», «Положенням щодо порядку розгляду заяв, скарг, пропозицій та інших звернень громадян» (<https://knau.kharkov.ua/npb.html>). Розроблена «Антикорупційна програма» (<https://cutt.ly/RhenIQ2>). Члени уповноваженої комісії ЗВО беруть участь у проведенні службового розслідування, внутрішньому аудиті університету та інших заходах у частині запобігання і виявлення корупції, урегулювання конфліктних ситуацій. Під час фокус-груп здобувачі повідомили, що конфліктних ситуацій не виникало; виявили обізнаність щодо наявності у ЗВО відповідної нормативно-правової бази у випадку необхідності урегулювання конфліктної ситуації; розповіли про можливість звернутись до відділу аспірантури із заявою про виникнення конфліктної ситуації, залишити анонімну скаргу через «Скриньку довіри».

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

До сильних сторін ОНП можна віднести зручне розташування ЗВО в окремому студмістечку, де сконцентровані усі освітньо-наукові і соціально-побутові об'єкти інфраструктури; наявність тісних зв'язків із багатьма закладами освіти, науковими установами і профільними аграрними підприємствами, що дає можливість отримати доступ до додаткової матеріально-технічної бази; наявність власних лабораторій, дослідних полів, комп'ютерних класів, унікальних демонстраційних матеріалів; функціонування єдиного бібліотечного квитка із доступом до інших бібліотек міста. Наявна політика і процедури вирішення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

У ЗВО наявна низка положень, які регулюють різні аспекти урегулювання конфліктних ситуацій, проблеми корупції і дискримінації тощо. При цьому відсутнє єдине положення, яке б містило чіткий порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Рекомендовано розробити і ввести у дію єдиний нормативно-правовий документ, що регламентуватиме єдиний порядок вирішення конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЗВО має усю необхідну матеріально-технічну базу для реалізації ОНП з урахуванням її специфіки: навчальні аудиторії із колекціями рослинних і тваринних зразків та мікроскопами, комп'ютерні класи, лабораторії із сучасним обладнанням, дослідні поля. Фон бібліотеки налічує понад 611 тисяч примірників, функціонує електронний каталог і єдиний читацький квиток. У приміщеннях ЗВО наявні вогнегасники, засоби індивідуального захисту та плани евакуації; проводяться інструктажі з охорони праці; створені умов для навчання осіб з особливими потребами. ЗВО забезпечує необхідну освітню, інформаційну, консультативну, організаційну, соціальну підтримку здобувачів через співробітників та інформаційні ресурси, включаючи функціонування веб-сайту. Сформована політика вирішення конфліктних ситуацій і відповідна нормативно-правова база. Проте не вистачає положення, яке б узагальнювало наявну нормативно-правову базу у частині вирішення конфліктних ситуацій і містило б єдиний порядок їх урегулювання. Враховуючи наведене, ОНП за Критерієм 7 відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми регламентовані «Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності і якості вищої освіти», «Положенням про організацію освітнього процесу» та «Методичними рекомендаціями до розроблення, оформлення, рецензування та затвердження освітньої програми» (<https://cutt.ly/rheP3v4>). На веб-сайті ЗВО у відкритому доступі розміщено проєкт ОНП (<https://cutt.ly/bheAkQN>) із рецензіями від зовнішніх стейкхолдерів (<https://cutt.ly/OheAm5u>). До перегляду ОНП залучені представники академічної спільноти, роботодавців і здобувачів, що підтверджується протоколом засідання кафедри (<https://cutt.ly/PheAPcB>). Під час фокус-груп усі зазначені категорії стейкхолдерів підтвердили участь у засіданнях кафедри, присвячені питанням перегляду і оновлення ОНП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Представники від здобувачів разом з іншими стейкхолдерами залучаються до перегляду і оновлення ОНП на засіданнях кафедри. У 2019 році в обговоренні ОНП брали участь аспіранти В. О. Меленті та І. В. Луханін, у 2020 році – А. А. Поєдинцева та Ю. О. Наконечна. Аспірантка Ю. О. Наконечна виступила із підтримкою пропозиції щодо введення в ОНП навчальної дисципліни «Біологічні інвазії в агроєкосистемах» (<https://cutt.ly/PheAPcB>). Для попереднього ознайомлення проєкт ОНП розміщується у відкритому доступі на веб-сайті ЗВО (<https://cutt.ly/bheAkQN>). Під час фокус-груп здобувачі і представники студентського самоврядування підтвердили можливість брати участь у процесі перегляду і оновлення ОНП, вносити власні пропозиції.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Представники від роботодавців залучені до перегляду ОНП та забезпечення її якості через рецензування проєктів ОНП (<https://cutt.ly/OheAm5u>), участь в обговоренні ОНП на засіданнях кафедри. Зокрема, проф. Інституту рослинництва імені В. Я. Юр'єва В. П. Петренкова запропонувала провести корегування переліку компетентностей; менеджер компанії «Сингента» С. В. Чоні внесла пропозиції щодо оптимізації співпраці ЗВО із науковими установами тощо (<https://cutt.ly/PheAPcB>). У ході фокус-груп представники від роботодавців підтвердили активну співпрацю із ЗВО щодо покращення якості освітньо-наукового процесу, участь у процесі перегляду і оновлення ОНП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Акредитація ОНП є первинною, випускниця В. О. Меленті працює на кафедрі факультету. Під час-фокус груп співробітники ЗВО розповіли про моніторинг працевлаштування випускників попередніх років. На веб-сайті ЗВО створена сторінка, присвячена кар'єрному шляху випускників і найбільш видатним випускникам (<https://cutt.ly/SheGfxx>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Вчасне реагування на недоліки в ОНП забезпечується завдяки проведенню щорічного анкетування здобувачів щодо якості викладання і рівня задоволеності навчанням, функціонування «Скриньки довіри» і «Телефону довіри», участі усіх категорій стейкхолдерів у процесі перегляду і оновлення ОНП. Анкетування включає блоки питань щодо задоволеності методами навчання і викладання, якості ОНП, виявлення рівня обізнаності принципів академічної доброчесності. Результати анкетування обговорюються на засіданнях уповноваженої комісії, беруться до уваги викладачами і представниками адміністрації ЗВО (<https://cutt.ly/YheG7Eq>). Учасники фокус-груп підтвердили проведення щорічного анкетування. Проректор ЗВО С. І. Василюшин повідомив про наявність в анкетуванні здобувачів бакалаврату і магістратури додаткового блоку питань із можливістю оцінити кожного конкретного викладача. Такий блок питань планується включити в анкети аспірантів. С. І. Василюшин розповів про врахування оцінки викладачів здобувачами при переукладанні контракту, доведення до відома адміністрації ЗВО негативних оцінок від здобувачів для прийняття відповідних заходів.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОНП є первинною. Слід відзначити, що у 2019 році ОП факультету другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія отримала умовну (відкладену) акредитацію. Аналіз звітів ЕГ та ГЕР показав, що умовна акредитація була отримана через недоліки у структурі і змісті самої ОП (Критерій 2). Зазначені у звітах недоліки не мають відношення до ОНП «Захист і карантин рослин». За всіма іншими «суміжними» критеріями (матеріально-технічна база, система забезпечення якості освіти, дотримання академічної доброчесності тощо) ОП оцінена на рівень В.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЗВО має якісну нормативно-правову базу, що регламентує основні складові забезпечення якості вищої освіти (<https://knau.kharkov.ua/nrb.html>). Забезпечення якості освіти реалізоване через моніторинг успішності; анкетування здобувачів щодо задоволеності методами навчання і викладання, конкретними викладачами, якості ОНП тощо; залучення до процесу перегляду ОНП усіх категорій стейкхолдерів, включаючи роботодавців і здобувачів. ЗВО аналізує результати анкетування здобувачів, звітує про результати і проводить засідання уповноваженої комісії для відповідного реагування на наявні виклики. Окрема увага приділена дотриманню академічної доброчесності. Зокрема, перевірку робіт на наявність академічного плагіату здійснюють усі категорії учасників освітньо-наукового процесу – від самих здобувачів та їх наукових керівників до відповідальних осіб у відділі аспірантури. Забезпечується популяризація академічної доброчесності через відповідні освітні компоненти, проведення тематичних заходів тощо. Розроблена політика урегулювання конфліктних ситуацій, наявні можливості для анонімних скарг тощо. За результатами проведення фокус-груп ЕГ відзначає достатній рівень обізнаності здобувачів щодо нормативно-правової бази, своїх прав і можливостей; їх задоволеність навчанням, організацією освітньо-наукового процесу і діяльністю структурних підрозділів ЗВО. Загалом учасники освітньо-наукового процесу орієнтовані на дотримання принципів академічної доброчесності, забезпечення високого рівня якості викладацької і наукової діяльності. Таким чином, ЕГ відзначає орієнтованість ЗВО та безпосередньо учасників освітньо-наукового процесу за ОНП на формування високого рівня якості культури освіти і прагнення до його вдосконалення.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

До сильних сторін можна віднести наявність потужної нормативно-правової бази, що регламентує основні складові забезпечення якості вищої освіти; залучення усіх стейкхолдерів, включаючи здобувачів і роботодавців, до перегляду ОНП; регулярне проведення анкетування здобувачів за різними блоками питань, аналіз і врахування результатів анкетування тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкою стороною є відсутність постійного зворотного зв'язку із усіма зацікавленими сторонами: батьками здобувачів, випускниками, роботодавцями з інших регіонів і країн. Рекомендовано розробити онлайн-анкети для зазначених категорій зацікавлених сторін, розмістити їх у відкритому доступі на офіційному веб-сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО має потужну нормативно-правову базу у сфері забезпечення якості освіти. До процесу перегляду ОНП залучені усі категорії стейкхолдерів: академічна спільнота, роботодавці і здобувачі. На офіційному веб-сайті ЗВО розміщується проєкт ОНП і рецензії від зовнішніх стейкхолдерів. ЗВО регулярно проводить моніторинг успішності здобувачів, анкетування здобувачів щодо задоволеності методами навчання і якістю ОНП. Результати анкетування розглядаються на засіданнях уповноваженої комісії, беруться до уваги представниками адміністрації і викладачами. Наявна система внутрішнього забезпечення якості освіти дозволяє вчасно реагувати на виклики і вдосконалювати освітньо-науковий процес. Із врахуванням необхідності розширити перелік груп для анкетування, ОНП за Критерієм 8 відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права і обов'язки учасників освітнього-наукового процесу регламентовані «Положенням про організацію освітнього процесу», «Правилами внутрішнього трудового розпорядку», «Колективним договором», «Положенням про студентське самоврядування» та іншими нормативно-правовими актами, розміщеними у відкритому доступі на веб-сайті ЗВО (<https://knau.kharkov.ua/nrb.html>). Учасники фокус-груп, включаючи здобувачів, виявили обізнаність щодо своїх прав і обов'язків, нормативно-правової бази ЗВО.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційному веб-сайті ЗВО у відкритому доступі розміщується проєкт ОНП (<https://cutt.ly/bheAkQN>) і рецензії від стейкхолдерів (<https://cutt.ly/OheAm5u>). У ході фокус-груп представники адміністрації підтвердили розміщення на веб-сайті ЗВО проєкту ОНП у термін не пізніше, ніж за місяць до його затвердження.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті ЗВО розміщено текст ОНП (<https://knau.kharkov.ua/opp.html>). Текст ОНП містить інформацію про мету, освітню і наукову складові програми; структурно-логічну схему ОНП; перелік обов'язкових і вибіркових компонент; програмні результати навчання, загальні і фахові компетентності; матеріально-технічне, кадрове, інформаційне і навчально-методичне забезпечення; можливості міжнародної і національної мобільності тощо. Додатково на веб-сайті ЗВО розміщені робочі програми і силабуси дисциплін за ОНП (https://knau.kharkov.ua/nd_fzr_as.html), що дозволяє отримати зацікавленим особам більш повне уявлення про особливості освітньо-наукового процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильною стороною є вчасне та у повному обсязі розміщення інформації на веб-сайті ЗВО про основні складові освітньо-наукового процесу: розклад занять, перелік нормативних і вибіркових дисциплін, силабуси, кадрове і матеріально-технічне забезпечення тощо. Сам веб-сайт ЗВО, на думку здобувачів та ЕГ, досить зручний у користуванні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Англомовна версія веб-сайту ЗВО містить обмежену інформацію щодо випускаючих кафедр, навчальних дисциплін та інших складових освітньо-наукового процесу. Рекомендовано забезпечити повноцінний переклад україномовної версії веб-сайту ЗВО на англійську мову, що сприятиме процесу інтернаціоналізації.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЗВО має якісну нормативно-правову базу, яка визначає права і обов'язки усіх учасників освітньо-наукового процесу, регламентує його основні складові. ЗВО забезпечує розміщення на своєму офіційному веб-сайті ЗВО нормативно-правової бази; інформації про особливості освітнього-наукового процесу, включаючи розклад занять, навчальні дисциплін, ОНП та її проєкт на новий навчальний рік, інформацію про матеріально-технічне і кадрове забезпечення тощо. Враховуючи необхідність оптимізації англомовної версії веб-сайту ЗВО, ОНП за Критерієм 9 відповідає рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

У ХНАУ ім. В. В. Докучаєва підготовка здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» здійснюється на факультеті захисту рослин. Відповідно до обраної тематики здобувачі прикріплюються до профільних кафедр факультету: фітопатології; зоології та ентомології ім. Б.М. Литвинова. Перелік вибіркових освітніх компонентів сформований таким чином, що здобувач за потреби може обрати дисципліни, які викладаються на профільній кафедрі його наукового керівника. Зміст ОНП 2016р., 2019 р. і 2020 р. відповідає науковим інтересам здобувачів вищої (відповідь на запит «Перелік аспірантів із зазначенням тем дисертацій та наукових керівників» - <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/1.pdf>). Обов'язкові ОК ОНП :«Інформаційні технології в наукових дослідженнях»; «Педагогіка вищої школи»; «Управління інтелектуальною власністю»; «Екологізований захист рослин у сучасних агротехнологіях»; «Біологічні інвазії в агроєкосистемах» забезпечують підготовку до дослідницької діяльності та зможу кваліфіковано відображати результати наукових досліджень. Вибіркові ОК зорієнтовані на отримання більш глибоких і водночас вузькоспеціалізованих знань з тем дисертаційних досліджень кожного здобувача. Згідно з темою наукової роботи («Несправжні щитівки (Homoptera, Coccidae) на ялинах в зелених насадженнях Харківської області та заходи щодо зменшення їх шкідливості») аспіранта 2016 року вступу (на момент акредитації випускник) Меленті Вікторії Олександрівні <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/1.pdf> було надано можливість обрати освітні компоненти дотичні до її напряму досліджень з блоку «Ентомологія», а саме «Теорія і технологія прогнозування і прийняття рішень у захисті рослин», «Технологія прогнозування масового розмноження шкідників лісових насаджень і полезахисних смуг», що було підтверджено під час спілкування з нею, а також її індивідуальним навчальним планом <https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/2.pdf>. Варто зазначити, що в ОНП «Захист і карантин рослин» 2020 року <https://cutt.ly/Dg5lkPk> відсутня блокова система вибору дисциплін та збільшився спектр обов'язкових компонент, який дозволить надати ще більш якісну освітню підтримку наукових досліджень здобувачів. Повноцінна підготовка до викладацької діяльності в закладах вищої освіти забезпечується наступними освітніми компонентами ОНП: «Філософія», «Педагогіка вищої школи» (РНП цих дисциплін містяться у відомостях СО та сайті ЗВО https://knau.kharkov.ua/nd_fzr_as.html). Вищезазначені компоненти забезпечують формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії компетентностей щодо здійснення освітнього процесу, навчання, розвитку і підготовки, що було підтверджено під час інтерв'ю зі здобувачами та випускниками, а також при ознайомленні з індивідуальним навчальним планом Меленті В. О. Під час зустрічі здобувачі підтвердили дотичність дисциплін, що вивчаються за освітньо-науковою програмою до їх наукових інтересів та тематик дисертаційних робіт.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Дотичність наукової діяльності аспірантів напряму досліджень наукових керівників передбачається вже на етапі вступу в аспірантуру (<https://cutt.ly/tg5lWMV>; <https://cutt.ly/Kg5lUoN> ; <https://cutt.ly/gg5lOSC>), де абітурієнти представляють дослідницьку пропозицію чи досягнення, які оцінюють фахівці та потенційні наукові керівники під час співбесіди. Наступним етапом забезпечення відповідності наукових тем аспірантів напрямом досліджень наукових керівників є обговорення з науковим керівником і завідувачем кафедри та затвердження тематики наукових досліджень на засіданнях: відповідної кафедри, факультету, вченої ради університету. Відповідність тем наукових досліджень здобувачів напрямом досліджень їх наукових керівників наочно демонструє відповідь ЗВО «Перелік публікацій наукових керівників та назви тем здобувачів ОНП» (<https://knau.kharkov.ua/uploads/passport/202fzr/1.pdf>). Наукові керівники та здобувачі являються активними членами наукових шкіл (<https://knau.kharkov.ua/dekanat-fakzahros.html>). Наприклад теми виступів здобувачів: Меленті В. О. «Несправжні щитівки (Homoptera, Coccidae) на ялинах в зелених насадженнях Харківської області та заходи щодо зменшення їх шкідливості»; Синявін А. В. «Плямистості суніці та удосконалення заходів з обмеження їх шкідливості у Східній частині Лісостепу України»; та ін. (відповідь ЗВО №4 в акредитаційній системі – [blob:https://office.naq.gov.ua/171f8b41-4ea6-4f9b-af66-b4529a4088eb](https://office.naq.gov.ua/171f8b41-4ea6-4f9b-af66-b4529a4088eb)). Викладачі кафедри зоології та ентомології ім. Б. М. Литвинова є членами Українського ентомологічного товариства та беруть активну участь у його діяльності. Співробітники випускових кафедр (Туренко В.П., Є.М. Білецький, М.Д. Євтушенко, В.Л. та ін.) впродовж декількох каденцій брали активну участь в атестації кадрів вищої кваліфікації в спеціалізованих вчених рада за спеціальністю «Ентомологія та фітопатологія». У ХНАУ діють спеціалізовані вчені ради атестації кадрів вищої кваліфікації з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня: к.екоп.н. за спеціальністю 08.00.03 – «Економіка та управління національним господарством»; К 64.803.02, к. с.-г. н. зі спеціальностей 06.01.03 – «Агрогрунтознавство і агрофізика», 06.01.09 «Рослинництво» та 06.01.11 «Фітопатологія». Наукова робота проводиться за вагомими науковими темами: Відповідь №4 ЗВО на запит ЕГ – [blob:https://office.naq.gov.ua/d1913e77-5b42-48ec-b2bb-4c510e431fb2](https://office.naq.gov.ua/d1913e77-5b42-48ec-b2bb-4c510e431fb2). Наукові керівники долучають здобувачів до реалізації цих наукових тематик, про що свідчать обрані аспірантами теми досліджень. Відповідності тем дисертаційних робіт аспірантів напрямом наукової діяльності керівників та профільних кафедр відмічені у всіх, без винятку, випадках. ЕГ відмічає, що під час зустрічей зі здобувачами та випускниками, їх науковими керівниками (Туренко В. П., Леженіна І. П., Станкевич С. В., Забродіна І. В., Філатов М. О., Мешкова В. Л., Жукова Л. В.) вищезазначену інформацію було підтверджено.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Експертній групі було продемонстровано відео щодо матеріально-технічної бази університету. З представленого матеріалу видно, що наукові дослідження здобувачі виконують в профільних лабораторіях кафедр фітопатології і зоології та ентомології ім. Б. М. Литвинова, сучасній лабораторії для проведення ПЦР досліджень, які облаштовані достатньою кількістю приладів, наявні хімічні реактиви, вихідний рослинний матеріал, наявні зібрані колекції рослинних і тваринних зразків. Для здобувачів у вільному доступі комп'ютерні класи. Дослідження виконуються на високому науковому рівні, що підтверджується постійною публікацією статей у фахових виданнях, участю у всеукраїнських і міжнародних конференціях, виступами на наукових гуртках, щорічних звітах аспірантів. Під час зустрічі з аспірантами було відмічено, що доступ до всієї інфраструктури, необхідної для виконання науково-дослідних та наукових робіт є вільним та безперешкодним. Аспіранти мають можливість регулярно апробувати власні наукові дослідження на підсумковій науковій конференції професорсько-викладацького складу і здобувачів наукових ступенів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

В університеті можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти забезпечує Інститут міжнародної освіти та підвищення кваліфікації. На сторінці Інституту постійно розміщується актуальна інформація щодо стажування, міжнародних програм та проектів. Аспіранти Поєдинцева А., Наконечна Ю. приймали участь у спільному міжнародному проекті «Міжуніверситетська співпраця як інструмент підвищення якості окремих університетів України» за участі Чеського університету природничих наук в Празі і ХНАУ імені В.В. Докучаєва. Меленті В.О. барала участь в Міжнародній конференції та стажуванні «Розвиток природничих наук: проблеми та рішення» (м. Брно, Чеська Республіка). Молчанова О.А. приймала участь в 6-тій Міжнародній молодіжній конференції «Перспективи науки та освіти» (м. Нью-Йорк), Восьмій міжнародній конференції «Наука та суспільство» (Канада).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники аспірантів беруть активну участь у виконанні НДР, грантових тематик та інших дослідницьких проєктів. Поточні наукові-дослідні роботи виконуються на замовлення Міністерства аграрної політики України і МОН України; під координацією НААНУ тощо (<https://cutt.ly/UheBN2n>). Результати досліджень публікуються у провідних фахових виданнях України і світу, доповідаються на наукових конференціях (<https://cutt.ly/qheNkVf>); впроваджуються в освітньо-науковий процес у вигляді навчально-методичних видань (<https://cutt.ly/EheMexW>).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Для забезпечення академічної доброчесності у ЗВО розроблено і введено у дію відповідну нормативно-правову базу: «Кодекс академічної доброчесності», «Положення про перевірку наукових, навчальних, науково-методичних та дипломних робіт на академічний плагіат», «Антикорупційну програму» (<https://knau.kharkov.ua/nrb.html>). Перевірка наукових робіт на наявність академічного плагіату здійснюється із використанням програмного забезпечення «Unicheck» (<https://cutt.ly/rhe1DAf>) та «StrikePlagiarism». Популяризація академічної доброчесності серед здобувачів реалізована через введення відповідних тем у навчальні дисципліни, включаючи «Управління інтелектуальною власністю» (<https://cutt.ly/eheoM3P>), а також індивідуальну просвітницьку роботу науковими керівниками. Під час фокус-груп здобувачі виявили обізнаність щодо поняття плагіату і академічної доброчесності, програм для перевірки на плагіат. Здобувачі розповіли про власний орієнтир на дотримання високих показників оригінальності робіт – понад 80-85 %, а виявлені відсотки схожості текстів здебільшого стосувались співпадінь у термінології (назви рослин та інше). Представники адміністрації ЗВО розповіли, що у випадку виявлення плагіату та інших проявів академічної недоброчесності порушники відповідатимуть згідно із чинним законодавством України (позбавлення стипендії для здобувачів, вченого звання для викладачів тощо). Таким чином, у ЗВО наявні політика та механізми забезпечення академічної доброчесності для здобувачів і співробітників.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Освітньо-наукова програма є збалансованою за загальними та спеціальними компетентностями, достатніми для формування нових ідей, розв'язання комплексних проблем, оволодіння методологією педагогічної та наукової діяльності, а також проведення власних досліджень. Здобувачі за ОНП мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, орієнтовану на їх наукові інтереси. ХНАУ має розвинуту матеріально-технічну базу, яка уможливує виконання дисертаційних досліджень за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин». Факультет захисту рослин, на якому реалізовується ОНП, має висококваліфікований кадровий склад викладачів, які мають значні наукові здобутки і достатній професійний досвід. Здобувачі вищої освіти і академічний персонал мають доступ до інформаційних ресурсів для пошуку наукової інформації через бібліотеку, доступ до інформаційних ресурсів баз даних Scopus та Web of Science. Напрямок досліджень наукових керівників корелює з науковою діяльністю здобувачів, які залучені до роботи наукової школи. Наявні чинні спеціалізовані вчені ради. Результати наукових досліджень викладачів і аспірантів представлено у міжнародному науковому середовищі. Стандарти, процедури та політика дотримання академічної доброчесності чіткі та зрозумілі для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Педагогічна практика за навчальним планом і змістом відомостей СО є відокремленою від освітнього процесу. Ця проблема є інституційною. Необхідно закріпити дану позицію у навчальному плані. Здобувачі вищої освіти мають можливість обирати освітні компоненти фахового напрямку з каталогу елективних дисциплін за ОНП Захист і карантин рослин. Рекомендовано удосконалити процедури вибору дисциплін на інституційному рівні, сформувавши загальний каталог для всіх спеціальностей ЗВО, щоб надати здобувачам ширші можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП «Захист і карантин рослин» має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих

підкритеріїв у генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОНП «Захист і карантин рослин» Критерію 10 на рівні В.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Факультет захисту рослин, де провадиться ОНП «Захист і карантин рослин», започаткований перший в Україні в ХНАУ 8 вересня 1932 р. Його фундатором і першим деканом став відомий учений і педагог, член-кореспондент Академії наук України, почесний академік ВАСГНІЛ, заслужений діяч науки України, д. біол. н., проф. Страхов Т.Д. (1932–1951). Сьогодні факультет очолює кандидат сільськогосподарських наук, доцент І.В. Забродіна. На факультеті сформовані наукові школи (<https://knau.kharkov.ua/dekanat-fakzahros.html>): В.Г. Аверіна “Порівняльно-екологічний підхід при дослідженнях динаміки популяцій”; Т.Д. Страхова “Проблеми імунітету рослин до шкідливих організмів і розробка сучасних екологічно орієнтованих систем захисту сільськогосподарських культур”; О.О. Мігуліна “Проблеми динаміки популяцій шкідливих організмів”; Ф.П. Мацкова “Позакореневе живлення рослин”; Б.М. Литвинова “Екологічно орієнтована система захисту плодкових насаджень від шкідників”; Є.М. Білецького “Проблема багаторічного прогнозування масових розмножень шкідливих комах”. Розвиток наукових шкіл триває і нині. Їхні досягнення відомі не тільки в Україні, але й за її межами. До найвизначніших наукових досягнень факультету, впроваджених у виробництво, належать: розробка алгоритмів і методів багаторічного прогнозу масового розмноження шкідливих організмів, які використовуються в країнах СНД, Китаї, Конго, Нігерії, країнах Близького Сходу (Є.М. Білецький); розробка безпестицидної технології захисту овочевих культур від шкідливих організмів у закритому ґрунті, яка має світове значення (Ф.М. Марютін, М.О. Білик); розробка прийомів вирощування та захисту насінневої люцерни при екологічно орієнтованій системі землеробства “No-Till” у Центральному Степу України (В.П. Туренко, М. О.Філатов, С.В. Чоні); екологічно орієнтована система захисту ярих олійних купустяних культур від домінуючих шкідників у Східному Лісостепу України (М.Д. Євтушенко, С.В. Станкевич, В.В. Вільна). Експертна група, безпосередньо спілкуючись з адміністрацією, НПП, здобувачами, випускниками, роботодавцями переконалася, що ЗВО, зокрема, випускові кафедри функціонують з метою посилення орієнтації управління на якісні аспекти освітнього процесу, регулярного удосконалення та оновлення всіх складових ОНП «Захист і карантин рослин». У теку Національного агентства завантажені відео, на яких можна пересвідчитися, що усі зустрічі відбувалися згідно з розкладом роботи ЕГ (програмою візиту) всі учасники були присутні. Загальні враження про функціонування ОНП, прозорості та публічності інформації за ОНП, в усіх респондентів позитивне. У цілому проведення акредитації у дистанційному форматі дозволило ознайомитися з усіма необхідними документами, провести зустрічі з фокус-групами. Усі учасники зустрічей були відкритими у спілкуванні. Експертна група надала низку рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності ЗВО та ОНП.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Бакуменко Ольга Миколаївна

Члени експертної групи

Коломієць Юлія Василівна

Медведєва Юлія Вікторівна